

БЪЛГАРСКИТЕ ЕДИ-МЕСТОИМЕННИЯ И ТЕХНИТЕ СЪОТВЕТСТВИЯ НА РУСКИ ЕЗИК

¹⁾Елена Иванова, ²⁾Петя Осенова

¹⁾Санкт-Петербургски държавен университет (Русия)

²⁾Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. В българския език се е развил един специфичен ред неопределителни местоимения (образувани с ЕДИ-), който не само замества информацията от изходното изказване във възпроизведена реч, но също така я редуцира и „деконкретизира“. В руския език обаче със същата цел се използват показателните местоимения от типа *такой-то, тот-то, тогда-то*, но често пъти тези местоимения не са семантично еднозначни. Настоящата статия предлага съпоставително корпусно изследване на българските и руските форми на посочените местоимения. Описани са българско-руските съответствия в субстантивна, адективна и адвербиална употреба, като са открити разликите и сходствата в структурата на „деконкретизиращите“ именни групи, в позицията на елементите им и в техните функции.

Ключови думи: неопределени местоимения; възпроизведена реч; редуцирана реч; български; руски

1. Българските местоимения с компонент ЕДИ- като показатели за възпроизведена реч

Българските местоимения с компонент ЕДИ- представляват специфичен подтип на неопределителните местоимения, тъй като тяхната неопределеност има вторична природа. Това означава, че тя се създава в процеса на предаване (цитиране или преразказване) на нечие изходно изказване, където местоименията с ЕДИ- заместват изрази с конкретна референция. В примера, който следва, ЕДИ-формите са употребени вместо името на определен обект:

(1) *Най-напред се извърши съдебното дирене, прочете се обвинителният акт от прокурора, след това съдиите произнесоха своята присъда, обявявайки по един типично тържествен начин, че **еди-кой си** се осъжда на десет години, **еди-кой си** на двадесет години* (БНК¹⁾).

Типичните функции на ЕДИ-формите са: заместването на изходния израз с неопределително местоимение и съпътстващото го в много от случаите редуциране на информацията. Тези местоимения влизат в групата на други функционално близки до тях форми, които маркират мястото и типа на определен

езиков сегмент във възпроизведена реч. В много европейски езици се срещат съчетания от типа *der und der* (Harveg, 1968), срв. и бълг. редове от типа *там и там, тъй и тъй* (Nitsolova, 1986: 110, 123; 2008: 179) и др., които се използват в същата функция. За тези цели обаче българският език е развил и специфичен ред местоимения с ЕДИ-.

В българистиката има редица наблюдения за особеностите на този вид местоимения, като специално се посочва близостта им с местоименията от реда *този и този* (Popov, 1980; Hauge, 1984: 70). Приносните разработки на Р. Ницолова (1986, 2008), както и дисертационното изследване на П. Осенова (2002) показват референциалната специфика на ЕДИ-местоименията. Нетипичната за другите неопределителни местоимения способност на ЕДИ-формите да обозначават обект, който е определен за говорещия (вж. пример (1)), се обуславя от употребата им във възпроизведена реч или в реч, която имитира възпроизвеждане (Nitsolova, 2008: 202). Това създава референциалната специфика на този ред местоимения, дефинирана като „недиректна референция“ (Osenova, 1999) или като „вторична неопределеност“ (Harveg, 1968; Nitsolova, 1986; 2008). Т.е. това е неопределеност, която се получава единствено на етапа на възпроизвеждане на реч.

В съвременните изследвания на руската лингвистика местоименията, които се използват във възпроизведена редуцирана реч, се наричат *местоимения за деконкретизация*. Това отразява процеса на референциална замяна и отстраняването на конкретния референтен статус на именната или на адвербиалната група (Paducheva, 2016). Местоименията за деконкретизация в руски език се образуват от показателни местоимения и наречия (но само за отдалеченост) с помощта на частицата *-то* (Paducheva, 2016): *такой-то, тот-то, там-то, туда-то, тогда-то, так-то, столько-то*, както и с други средства, които не са с висока честота на срещане. Те могат да се използват както единично, така и с редупликация.

В единичната си употреба преобладаващата част от тези форми в руски са с висока степен на омонимичност не само заради многозначността при самите местоимения, но и при форманта *-то*. За разлика от тях местоименият ред с ЕДИ- в български се отличава със семантична специфицираност и има претенцията за статут на еднозначен граматически показател на вторична неопределеност.

В тази статия ще използваме два термина по отношение на изследваните местоимения – *редуциращи* и *деконкретизиращи*. Но трябва да отбележим, че и двата термина не отразяват съвсем точно и пълно същността на явлениято. Така например първият термин насочва към понятието „редуцирана реч“ (Harveg, 1968), но се оказва, че невинаги става дума за резюмиране на информация (вж. по този въпрос по-нататък). Вторият термин отразява редовната загуба на конкретна референция, само че деконкретизиращите местоимения

(както ще бъде показано по-нататък), имат способността да заместват и нереперентни изрази.

Структурата на статията е следната. В раздел 2 показваме в какви типове реч и в какви контексти се използват местоименията за деконкретизация. В раздел 3 представяме техните референциални възможности. Раздел 4 описва установените руско-български съответствия и особеностите на тяхната употреба.

Съпоставителният материал е извлечен чрез специализирано търсене в два паралелни корпуса²⁾: единият ресурс е изработен от русистите на Великотърновския университет (българско-руски паралелен корпус), а другият е част от платформата на Националния корпус на руския език (руско-български паралелен корпус). Търсенето в тези корпуси ни предостави извадки с различна степен на количествена релевантност: в българско-руския корпус са регистрирани 19 употреби с ЕДИ-, докато в руско-българския те са 61. Затова руско-българският корпус представлява основният ни източник на примери с ЕДИ-.

Търсенето в корпусите не беше ограничено само до форми с ЕДИ-. За да се установят и други типове съответствия, беше направено търсене и на показателни деконкретизиращи местоимения и в двата езика. Това означава включването на всички редуциращи употреби на руските местоимения с *-то* и българските показателни местоимения с редупликация.

Изследваните деконкретизиращи употреби от различен тип и в двата корпуса възлизат общо на 155 примера.

2. Типове възпроизведена реч и ролята на говорещия

Основната област, в която действат местоименията за деконкретизация както в българския, така и в руския език, е възпроизведената реч. Според класификацията на Харвег (1968) възпроизведената реч може да бъде пряка и косвена, като във всеки от двата варианта тя може да се представи в редуциран вид. Срв. примери за пряка и косвена редуцирана реч от паралелните корпуси в (2) и (3).

(2) *Пришли к человеку домой, позвонили, спросили: „Вы такой-то?“* (А. Литвиненко) – *Отишли в дома на човека, позвънили, попитали: „Вие еди-кой си ли сте?“* (З. Петрова).

(3) *...туристът ще ви каже, че тук се намират еди-кои си музеи и еди-какви си паметници, че в тоя ресторант готвят изключително вкусно, а в онова вариете има крайно интересна програма* (Б. Райнов). – *...иной турист будет вам рассказывать без конца: здесь, мол, имеются такие-то музеи и такие-то памятники, в этом ресторане подают исключительно вкусные блюда, в таком-то варьете изумительная программа.*

Известно е, че типичните маркери на възпроизведената реч са предикатите на речевите и мисловните действия и съществителни, които носят значението са постъпване на информация (*казвам, обяснявам, уведомявам; новина, ин-*

формация, мълва, вест, подозрение, твърдение и под.). Именно такива отпратки към цитирания текст се използват и при редуцираната възпроизведена реч. Тъй като те обаче не са сигнали за редукция на информацията, основната роля за редуцирането се пада на посочените местоименни редове.

И така, разглежданите тук местоимения се появяват в ситуациите, когато при възпроизвеждане на реч говорещият редуцира (деконкретизира) получената от друг говорещ информация по когнитивни (забравяне, неспомняне) или по-често прагматични причини (смята информацията за нерелевантна в дадената ситуация). Затова се подразбира, че освен настоящото изказване съществува и първоначално изказване, където е дадена по-пълна (референциално и смислово) информация (Osenova, 1999; Osenova, 2002).

Възниква обаче въпросът дали местоименията с ЕДИ- се използват извън рамките на възпроизведената реч. В интерес на истината подобни употреби, макар и рядко, се срещат. Така например в (4), където субектът на действието е емпатичен персонаж (намира се във фокуса на емпатията на повествователя), няма контекст за възпроизвеждане на информацията. Затова използването на ЕДИ-формите като обикновено неопределително местоимение и в руския език се превежда съответно с формата *какой-то*:

(4) *На еди-кой си юли* (Рулото напоследък малко замаяно се ориентираше в конкретните дати) беше изпъзлял от „Савински переулък“, където живееше под наем (Б. Акунин). – *Какого-то июля* (конкретные числа Рулет в последнее время догонял смутно) выполз он из своей съемной хаты в Саввинском переулке совсем мертвый (прев. С. Бранц).

3. Деконкретизацията като промяна на референцията

Както вече стана дума, разглежданите местоимения имат способността да превръщат изразяването на конкретната референция в неконкретна. Например в (5) както в руски, така и в български редуциращото местоимение напълно замества определеното собствено име:

(5) *Младиий, Алешка, мозговитый, уехал в Москву, устроился на завод, присылает газету: «Я, такой-то, порвал с отцом, связи с ним не имею»* (А. Рыбаков). – *Малкият, Альошка, му сече пипето, отиде в Москва, нареди се в завода, изпраца ми вестник: „Аз, еди-кой си, скъсвам с баща си, нямам връзки с него“* (прев. Здр. Петрова).

В същото време трябва да се отбележи, че деконкретизацията невинаги е съпроводена от промяна в референциалния статус на обекта. Така например в (6) в контекста на генеричното изказване неререферентният участник във възпроизведената реч съответства на неререферентността на изходния участник:

(6) *В една автобиография [обикновено] пише: бил началник на еди-кой си отдел. Но не пише, че като началник на тоя отдел е работил лошо* (Г. Марков, БНК).

Но и в този случай може да се говори за промяна във референцията. Използвайки местоимение с ЕДИ-, говорещият приписва на обекта вторична неопределеност, като посочва друг източник на информацията, срв. с понятието „недиректна референция“ в (Osenova, 1999).

4. Руско-български съответствия в областта на местоименната деконкретизация

Местоименията за деконкретизация, подобно на останалите неопределителни местоимения, могат да заместват съществителни (субстантивна употреба), прилагателни (адекативна употреба) и наречия (адвербиална употреба). Събраният материал показва, че тези местоимения често се използват заедно в един и същи контекст. Включването на две или повече местоимения, които съдържат информация за различни обекти и признаци, имитира разгърнат цитат. Всъщност повечето от ексцерпиранияте примери са именно от този тип.

4.1. Субстантивни употреби

4.1.1. Обозначаването на лица се осъществява със следните местоимения: бълг. *еди-кой си* – рус. *такой-то* (*такой-то* и *такой-то*) или *тот-то*:

(7) *Когда он хочет похвалить кого, он говорит, что у такого-то есть правила – это его любимое слово* (И. Тургенев). – *Когато иска да похвали някого, той казва, че еди-кой си има правила – това е неговата любима дума* (прев. Г. Константинов).

(8) *...дватамата спряха и почнаха да се здрависват и да си разменят реплики от рода на „Как е еди-кой си?“ и „Какво прави еди-кой си?“* (Б. Райнов). – *Они остановились, поздоровались и начали обычные расспросы: „Как здоровье того-то?“, „Что поделявает тот-то“* (прев. А. Собкович).

Формата *такой-то* по правило се среща в контексти, които посочват редуциране на информацията относно имената на определено лице, докато формата *тот-то* (като цяло, с ниска честота на употреба) не носи информация за това какви идентифициращи характеристики на лицето са били споменати в изходното изказване. Именно затова формата *такой-то* системно се използва в конструкции със съществително нарицателно, които съответстват на словосъчетания с приложение в изходния текст. Напр. *оперуполномоченный такой – следовател еди кой си* (виж (11) в раздел 4.2).

4.1.2. Обозначаването на обекти-нелица и изреченските употреби се реализират чрез преводните еквиваленти: бълг. *еди-какво си*, *еди-що си* – рус. *то-то* (*то-то* и *то-то*):

(9) *В подробности вдавался Игорь Владимирович, выходил из кабинета, становился рядом с Варей, наклонялся к чертежу: эта линия обозначает то-то, а та линия – другое* (А. Рыбаков). – *Подробности й обясняваше Игор Владимирович, той излизаше от кабинета си, заставааше до Варя, навежда-*

ше се над чертежа: тази линия означава **еди-какво си**, а онази – нещо друго (прев. Здр. Петрова).

И в двата езика формите бълг. **еди-какво си** и рус. **то-то** показват в най-висока степен редуцирането (резюмирането) на изходната информация. Така в следващия пример съдържанието на постъпилата информация е сведено до едно местоимение:

(10) ...можно вам и прямо, если захотите, написать ко мне, в том же смысле, что вот, известясь **о том-то** и объявляя о таких-то моих вещах, прошу... (Ф. Достоевский). – ...можете да напишете, ако искате, и направо до мене в същия смисъл, че ето, научавайки за **еди-какво си** и заявявайки, че **еди-кои си** вещи са мои, моля...(прев. Г. Константинов).

4.2. Адекватни употреби.

Преводните еквиваленти **такой-то** – **еди-кой си** са тези, които преобладават (85 %) сред всички адекватни деконкретизиращи употреби. Важно е да се обърне внимание на факта, че **такой-то** и **еди кой си**, макар че във възпроизведена реч се използват адекватно, като цяло, заместват не толкова прилагателните в изходния текст (срв. **еди-кои си** вещи в пример (10)), а по-скоро собствени или числителни имена. Това показва, че спецификата на редуциращите местоимения се състои предимно в съкращаването на признаците на наименоване и количество. Например в (11) чрез местоимение се деконкретизира собственото име при приложението *уполномоченный / следовател*. В (12) деконкретизацията се отнася до номера на главата:

(11) Называет по имени-отчеству, представляется: **оперуполномоченный такой-то** (Б. Акунин). – Представи се поименно, **следовател еди-кой си** (прев. С. Бранц).

(12) Он прямо говорил: **глава такая-то** идти не может (М. Булгаков). – Казваше ми направо: **глава еди-коя си** не може да се публикува (прев. Л. Минкова).

Руската форма **такой-то** системно се появява и като еквивалент на българската **еди-какъв си**. Вижда се, че местоимението **еди-какъв си** има разнообразна област на действие: то може да деконкретизира както информация с по-тясна семантика (напр. количествена: **еди-какъв си** номер; **еди-какъв си** процент; наименоваща: **по прякор еди-какъв си**, а също и качествена: **еди-какъв си** опел, срв. (13)), така и с по-широка. В последния случай местоимението осъществява значително съкращаване на информацията. Ето защо именно типът **еди-какъв си** бива предпочетен, когато се налага да се замести голямо количество определители, които могат да бъдат сведени до форма за мн.ч., както в (14):

(13) Уведомяват ме, че в продължение на два дни **еди-какъв си** опел с **еди-какъв си** номер ще ме чака в **еди-кои си** часове на **еди-коя си** улица (Б. Райнов). – В ней **сообщается**, **что** в течение двух дней **такой-то** „опель“ с **таким-**

то номером в такое-то время будет ждать меня на такой-то улице (прев. С. Никоненко).

(14) ...представляюсь: помещик, вдовец, известной фамилии, с **такими-то** связями, с капиталом (Ф. Достоевский). – Представям се: помещик, вдовец, от известен род, с **еди-какви си** връзки, с капитал (прев. Г. Константинов).

Наблюденията над събрания материал показват, че българските и руските местоимения в адективна употреба се различават **по разположението си спрямо субстантивната опора**. Формите с ЕДИ- по принцип са препозитивни (по-горе бяха посочени и примери в постпозиция), докато в руския език преобладаващата част от примерите с *такой-то* демонстрира постпозиционна реализация, както и в (15). Посредством постпозитивната употреба на деконкретизиращото местоимение в руски по принцип се маркира заместването на собствено име или на точното число/брой при съчетаването им със съществително нарицателно. Позицията на заместващото местоимение позволява да се запази последователността на думите в оригиналното изказване. Срв.:

(15) *Все эти письма он читал с интересом, на все обязательно отвечал и тут же писал в нужное учреждение с просьбой помочь жене командира такого-то* (Б. Полевой). –с молба да помогнат на жената на **еди-кой си командир** (прев. К. Георгиева).

Постпозицията на местоимението в руски може да бъде блокирана от синтактичните характеристики на именната група. Така например в (16) постпозицията на второто деконкретизиращо местоимение (*за номером таким-то*) отразява предполагаемата изходна подредба на редуцираното количествено обозначение, като тази подредба не е задължителна. За първото местоимение обаче постпозицията се оказва невъзможна, тъй като опорното съществително вече има свой постпозиционен несъгласуван определител:

(16) *Сюда врывались, размахивая наганом, командиры частей, требуя немедленного продвижения их эшелонов вперед согласно вот такой-то телеграмме командарма, за номером таким-то* (Н. Островский). – Тук се втурваха с изваден наган командирите на частите, за да искат незабавно придвижване на ешелоните им съгласно **еди-коя си** телеграма на командира на армията, под **еди-какъв си** номер (прев. Л. Стоянов).

Трябва да отбележим, че и в двата езика деконкретизацията на дати (с опорна дума, която обозначава месеца, датата или годината) се осъществява предимно чрез препозиция на местоимението: *еди-коя си година – в таком-то году, на еди-коя си дата – такого-то числа*. Вж. и пример (4). Тенденцията към препозитивна употреба се наблюдава и при редуциране на телефонните номера (за разлика от типичния изходен модел – *телефон [номер] XXX*):

(17) *Каждому, кто попытается захватить груз, надо просто предъявить полномочия и сказать: позвоните по такому-то телефону* (В. Суворов). –

На всеки, който се опита да сложи ръка на товара, трябва просто да предяви пълномощното си и да му каже: „Обадете се на **еди-кой си телефон**“ (прев. Б. Мисирков).

Накрая трябва да отбележим и един особен случай на деконкретизация – табуистичната употреба. В българските преводи тя е предадена без редуциране от типа „да вървят **еди-къде си**“:

(18) *Когда деньги в кармане, пошли они все к **такой-то матери**...* (Ч. Айтматов). – *Туриш ли мангизите в джоба, всички да вървят **на майната си*** (прев. М. Златанова).

4.3. Адвербиални употреби

В паралелните корпуси адвербиалните употреби са представени с преводните двойки местоименни наречия: **тогда-то** – **еди-кога си**; **там-то** / **туда-то** – **еди-къде си**:

(19) *...реконструиран и модернизиран **тогда-то**, но больше в экспедициях не участвовал...* (А. Стругацкий, Б. Стругацкий). – *...реконструиран и модернизиран **еди-кога си**, но повече не участвал в експедиции...* (прев. М. Златанова).

(20) *Эти бы сказали: „Мы отвезли **туда-то**”* (А. Литвиненко). – *Задържащите щяха да кажат: „Ние ги занесохме **еди-къде си**”* (прев. Здр. Петрова).

Прави впечатление, че руските **тогда-то** и **там-то** показват висока степен на омонимия. Така например от всички срещания на **тогда-то** в корпуса само една трета е деконкретизираща. Останалата част демонстрира функцията на уточняващата (фокусиращата) частица **-то** (‘как раз’, ‘именно’):

(21) *И **вот тогда-то**, прошлой весной, случилось нечто гораздо более восхитительное, чем получение ста тысяч рублей* (М. Булгаков). – *И **точно тогава**, миналата пролет, се случи нещо далеч по-възхитително от спечелването на стотен хиляди рубли* (прев. Л. Минкова).

Количественото деконкретизиращо местоимение **столько-то** в адвербиална функция (единствено срещане) е предадено на български не чрез деконкретизиращото **еди-колко си**, а чрез смислово заместване: изразът *не знам колко* е семантична хипербола (разбираема в дадения контекст), но тя не отразява количествената точност, която се съдържа в руската лексема:

(22) *Потом, уже зная, к какому занятию расположено от природы ваше дитяtko, вкладываете в пестование этого таланта еще **столько-то** и лет через пятнадцать получаете готового гения.* (Б. Акунин). – *После, като знаете вече природната склонност на отрочето си, влагате в развиването на този талант още **не знам колко** и след петнайсетина години имате готов гений.* (прев. С. Бранц).

Измежду оставащите показателни местоименни наречия, които имат способността да се използват (извън другите си функции) в редуцирана реч,

но нямат срещания в нашите паралелни корпуси, ще отбележим *так-то*, *затем-то*, *потому-то*. Според едно проучване тяхната употреба в целия Национален корпус на руския език е твърде малка или изобщо не се среща, дори и във варианта с редупликация (Raducheva, 2016).

В заключение бихме искали да споменем няколко думи за българските съчинително свързани показателни местоимения. Работният ни корпус показва само единични примери за подобна употреба, вж. (23).

(23) *Там-то и там-то огромный базовый аэродром* (Б. Полевой). – *Там и там има огромно снабдително летище* (прев. К. Георгиева).

Малката им честота в сравнение с ЕДИ-местоименията се потвърждава и от съответната сравнителна извадка от Българския референтен корпус³⁾ (10 млн. думи), където ЕДИ-формите също са по-многобройни от съчинително свързаните показателни местоимения (78 срещу 24 употреби).

Представените в настоящата статия езикови съответствия между местоименните редове редуциращи (деконкретизиращи) местоимения в български и руски са важни както за теорията и практиката на превода, така и за обучението по език. Също така наблюденията ни могат да подпомогнат различни приложения в компютърната и корпусната лингвистика. Това са например успоредяването на двуезични текстове, извличането на информация, семантичното тагиране и др.

БЕЛЕЖКИ

1. Български национален корпус – <http://search.dcl.bas.bg/>
2. Паралелен корпус на руски и български текстове (http://rbcorpus.com/search_form.php?search=2) и Национален корпус на руски език, паралелен подкорпус (български) (<http://ruscorpora.ru/old/search-para-bg.html>)
3. Български референтен корпус — <http://webclark.org/>

ЛИТЕРАТУРА

- Харвег, Р. (1978). Редуцированная речь. *Новое в зарубежной лингвистике*, VIII, 388 – 401, Москва.
- Х. Ро Хауге (1984). „Думи-заместители“ в българския език. *Съвременна България*, 5, София.
- Ницолова, Р. (1986). *Българските местоимения*. София: Наука и изкуство.
- Ницолова, Р. (2008). *Българска граматика. Морфология*. София: Св. Климент Охридски.
- Осенова, П. (2002) *Семантика и прагматика на българските неопределителни местоимения*. София: СЕМАРШ.

- Осенова, П. (1999). Функциониране на неопределителните местоимения от реда еди-. *Български език и литература*, 5.
- Падучева, Е.В. (2016). Местоимения деконкретизации (такой-то и др.). *Материалы для проекта корпусного описания русской грамматики* (<http://rusgram.ru>). На правах рукописи. Москва.
- Попов, Д. (1980). Функционално-семантични особености на местоименията и местоименните наречия, образувани с частицата еди-. *Български език*, 5.

REFERENCES

- Harveg, R. (1978). Redutsirovannaja rech. *Novoe v zarubeznoj lingvistike*, VIII, 388 – 401. Moskva.
- Hauge K. Ro (1984). “Words-substitutes” in Bulgarian Language. *Savremenna Balgaria*, 5, Sofia
- Nitsolova, R. (1986). *Bulgarian pronouns*. Sofia: Nauka i izkustvo
- Nitsolova, R. (2008). *Bulgarian Grammar: Morphology*. Sofia: Sv. Kliment Ohridski.
- Osenova, P. (2002). *Semantics and Pragmatics of Bulgarian Indefinite pronouns*. Sofia: SEMARSH
- Osenova, P. (1999). Functioning of the Indefinite Pronouns of type еди-. *Balgarski Ezik i Literatura-Bulgarian Language and Literature*, 5
- Paducheva, E. V. (2016). Mestoimenija dekonkretizatsii (takoj-to i dr.). *Materialy dlja proekta korpusnogo opisanija russkoj grammatiki*. Na pravah rukopisi, Moskva
- Popov, D. (1980). Functional-semantic characteristics of the pronouns and pronoun adverbs, formed with the particle еди-. *Balgarski ezik*, 5

BULGARIAN EDI-PRONOUNS AND THEIR EQUIVALENTS IN BULGARIAN AND RUSSIAN

Abstract. In Bulgarian a specific type of indefinite pronouns (formed with ЕДИ-) has been observed. Their role is not only to substitute the original information in the reported speech, but also to reduce it and make it “unspecific”. In Russian the same role is undertaken by the demonstrative pronouns of the type *такой-то*, *тот-то*, *тогда-то*. Very often these pronouns are semantically ambiguous. The current paper presents a contrastive corpus study of Bulgarian and Russian forms of the pronouns in question. The Bulgarian-Russian equivalents are described in their nominal, adjectival and adverbial usages. The similarities and differences are outlined in the structure

of the “unspecifying” nominal phrases, in the position of the elements as well as in their functions.

Keywords: indefinite pronouns; reported speech; reduced speech; Bulgarian; Russian

✉ **Prof. Elena Yu. Ivanova, DSc.**

ORCID iD: 0000-0002-1604-0088

Web of Science Researcher ID: D-8060-2014

Doctor of Sciences in Philology

Professor at the Department of Slavic Studies

St. Petersburg State University

Universitetskaya nab. 7/9

St. Petersburg 199034, Russia

E-mail: e.y.ivanova@spbu.ru

✉ **Prof. Dr. Petya Osenova**

ORCID ID: 0000-0002-4484-5027

PhD in Linguistics

Professor in Grammar and Corpus Linguistics

Sofia University

15, Tsar Osvoboditel Blvd.

1504 Sofia, Bulgaria

E-mail: osenova@uni-sofia.bg